9-11-2022

Position Paper Wet toekomst pensioenen FPVG

Dit paper verwoordt het standpunt van de FPVG met betrekking tot de Wet toekomst Pensioenen (WtP) die vanaf 1 Juli 2023 van kracht zal zijn. Met dit position paper geven wij een uiteenzetting van de kaders waarbinnen het nieuwe pensioencontract volgens de FPVG vorm gegeven dient te worden. Wij vertrouwen met dit document een onderbouwde discussie met de sociale partners en het bestuur van het pensioenfonds te kunnen voeren.

Op grond van de Wtp worden vanaf 1 januari 2027 alleen nog beschikbare premieregelingen fiscaal gefaciliteerd. Sociale partners en pensioenenfondsen dienen vóór 1 januari 2025 een keuze te maken tussen twee pensioencontracten (de Solidaire Premieregeling of de Flexibele Premieregeling) en een standpunt te bepalen over te nemen beslissingen die samenhangen met de overgang naar het nieuwe systeem.

1. Focus op waardevaste, reële uitkeringen

De verwachting bij deelnemers en gepensioneerden bij pensioenfondsen is ongewijzigd gebleven: een inflatiebestendig pensioen is het uitgangspunt. De FPVG vindt het belangrijk dat het inflatierisico onderkend wordt, en is van mening dat het PPF in de toekomst de focus moet houden op reële pensioenbedragen. Hoewel we ons ervan bewust zijn dat een ***garantie*** op waardevaste uitkeringen niet realistisch is zal de inzet van de FPVG gericht zijn op het waardevast houden (koopkrachtbehoud) van de pensioenen.

2. Individuele keuze gewenst ten aanzien van mate van risico in uitkeringsfase

De FPVG vindt het belangrijk dat deelnemers en (aanstaande) gepensioneerden meer zeggenschap moeten kunnen krijgen over hun “eigen” pensioenvermogen. Het is dan ook wenselijk om deelnemers op de pensioendatum een individuele keuzemogelijkheid te geven over de mate van risico dat zij vanaf de pensioendatum willen lopen.

3. Risicoprofiel

Bij voorkeur zou het PPF meerdere keuzes qua risicoprofiel (laag, hoog, neutraal) moeten aanbieden en toelichten zodat de deelnemers een geïnformeerde keuze kunnen maken m.b.t. het beleggingsbeleid dat het beste past bij hun risicopreferentie. Naar de mening van de FPVG is echter niet te veel fluctuatie van de uitkeringen gewenst, ook niet bij slechte economische omstandigheden. Ook in dat geval moet de regeling zo zijn ingericht dat nog een voldoende mate van koopkrachtbehoud kan worden gerealiseerd.

4. Eenvoud en transparantie

Het nieuwe pensioencontract dient begrijpelijk en uitlegbaar te zijn. Het dient het steeds duidelijk te zijn wanneer men een verhoging (of verlaging) van de uitkering kan verwachten en hoe die verhoging (of verlaging) tot stand is gekomen resp. is opgebouwd. Per deelnemer dient inzicht gegeven te worden in de gevolgen van het nieuwe contract ten opzichte van de bestaande pensioenregeling. Dat dient op een verantwoorde manier te gebeuren. Maar er dient ook rekening te worden gehouden met de gevolgen voor de eerstkomende jaren na de transitie. Een 2- tot 5-jarige prognose hoort daar onderdeel van uit te maken. Met die berekeningen kan aangetoond worden of de overgang naar de nieuwe pensioenregeling meer of minder gunstig, of neutraal uitvalt voor een deelnemer, rekening houdende met de mate van risico’s vóór en ná overgang.

5. Doorsneepremie

Eventuele compensatie voor het afschaffen van de doorsneepremie systematiek kan volgens de FPVG alleen gevonden worden in de arbeidsvoorwaardelijke ruimte; het betreft hier immers alleen actieven.

6. Nabestaandenpensioen en Lang Leven risico

Een goede regeling voor het nabestaandenpensioen is een belangrijke voorwaarde voor de FPVG. Hetzelfde geldt voor het zg lang leven risico. Dat is het risico dat mensen langer leven dan vooraf verwacht op grond waarvan het beschikbare pensioengeld over een langere periode moet worden uitbetaald en daardoor per jaar (behoorlijk) lager kan uitpakken. Dit risico moet goed worden afgedekt zodat gepensioneerden daar op individueel niveau geen gevolgen van ondervinden.

7. Evenwichtige transitie

De FPVG is van mening dat bij de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel de verschillende leeftijdscohorten in gelijke mate moeten delen in de lusten en lasten.
De FPVG vindt het acceptabel dat gepensioneerden nog een bepaalde mate van renterisico en beleggingsrisico lopen, voor zover dit past binnen de macro-doelstelling “waardevast pensioen zonder grote volatiliteit”. De FPVG is van mening dat solidariteit op bepaalde onderdelen zeker toegevoegde waarde heeft. Die solidariteit in het dragen van bepaalde risico’s kan worden vormgegeven door het creëren van beheersbare en beperkte buffers. In het kader van kostenefficiëntie lijkt het de FPVG wenselijk om na pensionering een collectief belegd vermogen aan te houden in plaats van individuele beleggingspotten.

Al of niet invaren, ofwel het overdragen van alle opgebouwde aanspraken in het oude stelsel naar het nieuwe stelsel (of daarvan afzien), is ook onderdeel van het transitieplan. Ten behoeve van het invaren van dient de standaardmethode te worden gebruikt. Hier mag alleen gemotiveerd van worden afgeweken (en gekozen worden voor de zgn VBA methode). De FPVG wil goed kunnen begrijpen waarom het toepassen van de standaardmethode ook voor de Philips gepensioneerden de beste optie is.

Het ligt in de lijn der verwachtingen dat bij de transitie een overschot resteert in het pensioenfonds. De FPVG is van mening dat bij de aanwending van de buffers prioriteit gegeven moet worden aan het compenseren van de opgelopen indexatieachterstand. Het moment van transitie zou ook het moment moeten zijn waarop het opgelopen opbouw- en koopkrachtverlies wordt goedgemaakt.

8. Gesloten fonds

Een van de mogelijkheden na transitie is verder te gaan met een gesloten fonds. Dat betekent dat geen premie meer wordt ingelegd en dat geen nieuwe toetredingen kunnen plaatsvinden. Het huidig financieel toetsingskader blijft van toepassing. Ook lijkt de verwachting gerechtvaardigd dat binnen een gesloten fonds koopkrachtbehoud goed te realiseren is. Veel is daarbij afhankelijk van de startwaarde van het fonds. De FPVG vindt de optie belangrijk genoeg om nader te onderzoeken. Dat vraagt onder meer om het doorrekenen van diverse scenario’s.

9. Governance

De FPVG pleit voor om de governance in de pensioenorganen beter af te stemmen op het grijze karakter van het fonds. Zeker in geval wordt gekozen voor buffers die een aanzienlijke intergenerationele kapitaalsverschuiving kunnen faciliteren acht de FPVG het van groot belang dat gepensioneerden een invloed op de besluitvorming krijgen die recht doet aan hun getalsmatige positie. Dat is nu niet het geval.

10. Voorlopige conclusies

Op basis van bovenstaande komen de eisen en wensen van de FPVG het beste tot hun recht in de Flexibele premieregeling met een collectieve uitkeringsfase. Het projectierendement is het rendement dat men verwacht te maken over het persoonlijke pensioenvermogen en is daarmee ook bepalend voor de jaarlijkse vaststelling van het pensioen. Om zo veel mogelijk aan het uitgangspunt van een waardevaste pensioenuitkering tegemoet te komen dient bij de vaststelling van het projectierendement rekening te worden gehouden met een afslag, bijvoorbeeld ter hoogte van het inflatiepercentage. Om de volatiliteit

van de uitkeringen te beperken en de gewenste voorspelbaarheid van de uitkeringen te vergroten, lijkt het spreiden van beleggingsrendementen in de uitkeringsfase een redelijke optie. Ten behoeve van het delen van demografische risico's zou eventueel een (relatief beperkt) deel van de risicodelingsreserve kunnen worden aangehouden.